

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 31 Ağustos 2012
Nr. Ref.: RK 289/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI 151/11

Başvurucular

Sahit Emini

**Gilan Belediye Mahkemesi'nin C.nr. 494/06 sayı ve 11 Nisan 2007 tarihli kararı,
Gilan Bölge Mahkemesi'nin Ac. nr. 219/07 sayı ve 11 Eylül 2009 tarihli kararı ile
Yüksek Mahkeme'nin A. nr. 1120/83 sayı ve 19 Ocak 1984 tarihli kararı
hakkında anayasal denetim başvurusu**

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Ivan Čukalović, Üye

Başvurucu:

1. Başvurucu, Gilan rr. S. Brestovci nr. 15 adresinde ikamet eden avukat Avdullah Ismajli tarafından temsil edilen Gilan mukimi Sahit Emini'dir.

Başvurunun konusu

2. Başvurunun konusu Gilan Qeremindane mevkiinde 1962 yılında bir dere yatağının değiştirilmesiyle ilgili bir parselden kaynaklanan mülkiyet davasıdır. Kosova Yüksek Mahkemesi 5 Eylül 2011 tarihinde başvurunun aleyhinde en son kararı almıştır.
3. Başvurucu, Anayasa'nın 46. maddesiyle [Mal Güvenliği] ile güvence altına alınan anayasal haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Hukuki dayanak

4. Başvuru, Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 113.7 fıkrasına, 03/L-121 sayı ve 15 Ocak 2009 tarihli Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: "Yasa") 20. maddesine, 22.7 ve 22.8 fıkralarına ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 56. kuralı 2. fıkrasına dayandırılmıştır.

Başvurunun Mahkeme'deki seyri

5. Başvurucu adına avukatının 14 Kasım 2011 tarihinde Mahkeme'ye gönderdiği bir yazıda bir başvuru niyeti dile getirilmiştir. Mahkeme 14 Kasım 2011 tarihinde başvurucudan başvuru formunun doldurulmasını talep etmiştir.
6. Başvurucu 23 Kasım 2011 tarihinde doldurulmuş formu Anayasa Mahkemesi'ne teslim etmiştir.
7. Mahkeme Başkanı'nın 17 Ocak 2012 tarihli kararıyla Üye Gjyljeta Mushkolaj raportör yargıç olarak görevlendirilmiş ve Üye Snezhana Botusharova başkanlığında, üyeler Ivan Çukalović ve Iliriana Islami'den oluşan Ön İnceleme Heyeti belirlenmiştir.
8. Ön İnceleme Heyeti 18 Haziran 2012 tarihinde raportör yargıcın raporunu inceledikten sonra tam kadroda toplanan Mahkeme Heyeti'ne başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Başvurucular tarafından sunulan evraka dayanılarak olguların özeti

9. Başvurucu ve babasının mülkünün bulunduğu Gilan Qeremindane mevkiinden geçen nehrin 1962 yılında yatak yeri değiştirilerek başvurunun mülkü "alınmıştır". Başvurucu, nehrin eski yatağının doldurulup kendilerinin mülkü haline dönüştürüldüğünü ileri sürmüştür.
10. Başvurucu, Gilan Belediye Mahkemesinde arttırma ve sahiplenme esasınca mülkiyet hakkının tanınmasına yönelik dava sürecini başlatmıştır. Bu davada davalı Gilan Belediyesiydi. Bir duruşma 11 Ekim 2005 tarihinde ve 24 Ocak 2006 tarihinde yapılmıştır. Mahkeme jeodezi uzmanlarının raporunu dikkate almıştır. Olay yeri incelemesi de yapılmıştır. Bu duruşmada tanıklar da dinlenmiştir.
11. Belediye Mahkemesi'nin C.nr. 76/04 sayı ve 24 Ocak 2006 tarihli kararıyla davacının kamu mülkiyetindeki mülk üzerinde mülkiyet hakkının tespiti için gerekli delilleri sunamadığından davanın temelden yoksun olduğu tespit edilmiştir. Mahkeme, ilgili Mülkiyet Haklarına İlişkin Temel Yasanın gayrimenkulün zamanaşımı yoluyla iktisabına izin vermediğini tespit etmiştir.
12. Başvurucu bu karara karşı Gilan Bölge Mahkemesi'ne itiraz etmiştir. Gilan Bölge Mahkemesi'nin V. nr. 494/06 sayılı kararıyla Belediye Mahkemesi'nin kararını

reddederek yeniden görüşülmesi için dosya Belediye Mahkemesi'ne iade edilmiştir. Başvurucu davaya yeni davalılar eklemiştir.

13. Gilan Belediye Mahkemesi'nin 11 Nisan 2007 tarihinde yaptığı yeni duruşma neticesinde çıkarttığı C. nr. 494/06 sayılı kararla başvurunun itirazını reddetmiştir. Bu duruşmada tanıklar ve jeodezi uzmanları tarafından hazırlanan yeni raporda geniş kapsamlı deliller görüşülmüştür.
14. Başvurucu bu karara da Bölge Mahkemesi nezdinde itiraz ederek Bölge Mahkemesi 11 Eylül 2011 tarihinde çıkarttığı Ac. nr. 218/07 sayılı kararla başvurunun itirazını reddetmiştir.
15. Bölge Mahkemesi'nin bu kararına karşı başvuru, Yüksek Mahkeme nezdinde revizyon başvurusunda bulunmuş, Yüksek Mahkeme 5 Eylül 2011 tarihinde çıkarttığı Rev. nr. 42/2008 sayılı kararla başvurunun itirazını temelden yoksun bulmuştur.

Başvurucunun iddiaları

16. Başvurucunun iddiaları arasında Belediye Mahkemesi'nin ikinci inceleme esnasında olay yeri incelemesi yapmadığı, mahkemelerin kararları hakkında güçlü gerekçeler bildirmediği ve olgusal durumun yanlış ve kesik tespit edildiği de yer almaktadır.

Başvurunun kabul edilirliliğinin değerlendirilmesi

17. Başvurucunun başvurusu konusunda karar verebilmek amacıyla Mahkeme, Anayasada belirtilip Yasa ve İçtüzükte tekrar vurgulanan koşullarının yerine getirilip getirilmediğini değerlendirmek durumundadır.
18. Bununla ilgili olarak Mahkeme, Anayasanın 113.7 maddesine atıfta bulunmak ister:
“Yasalarla belirlenen tüm yasal yollar tükendikten sonra bireyler, kamu otoriteleri tarafından kendi bireysel hak ve özgürlükler ihlal edildiğinde dava açma haklarına sahiptirler”
19. Kosova Anayasa Mahkemesinin, temyiz hakkı olmayıp hukuk mahkemelerinin yanlış karar aldıkları veya olguları yanlış değerlendirdikleri gibi durumlara müdahale etmeye yetkisi yoktur. Anayasa Mahkemesinin rolü Anayasa ile güvence altına alınmış haklara hukuk yollarıyla riayet etmeyi sağlamak olup “dördüncü derece mahkemesi” gibi davranamaz (bkz. *mutatis mutandis*, Akdivar – Türkiye davası, 16 Eylül 1999, R.J.D, 1996-IV, 65. Madde, ayrıca bkz. KI 86/11 Milaim Berisha tarafından Kosova Yüksek Mahkemesi'nin rev. nr 20/09 sayı ve 1.3.2011 tarihli kararının Anayasa uygunluğu denetimi başvurusuna ilişkin 5 Nisan 2012 tarihli kabul edilmezli kararı).
20. Başvuru dosyasında sunulan delillerden başvurunun mevcut kanun yollarının tamamını tükettiği, adalet mahkemelerinin başvuru tarafından sunulan tüm delilleri dikkate aldıkları ve davada müdahil taraflarca önerilen tanıkların dinlendiği anlaşılmaktadır. Alınan kararların gerekçeleri bildirilmiştir. Aslında Belediye Mahkemesi'nin 11 Nisan 2007 tarihli kararında başvuru adına çağrılan bir tanığın delillerinin kabul edilmemesine ilişkin gerekçeler belirtilmiştir.
21. Başvurucu bu doğrultuda kendine yönelik işlendiğini ileri sürdüğü ihlallerin nasıl ve neden meydana geldiğini açıkça belirtmemiş ve Anayasa ile güvence altına alınan hakların ihlaline ilişkin delil sunmamıştır.

22. Bundan başka başvurudan mahkemelerin keyfi veya hakkaniyetsiz hareket ettiklerini göstermemektedir. Anayasa Mahkemesi, delillerin doğru sunulup sunulmadığını ve başvurucuya adil yargılama yapılması anlamında usullerin, bir bütün olarak ele alındığında, gerektiği şekilde uygulanıp uygulanmadığını değerlendirebilir. Anayasa Mahkemesi'nin görevi, delillerin tespit edilmesi dahil, adalet mahkemelerindeki yargılama sürecinin adil olup olmadığını tespit etmektir. (bkz. *mutatis mutandis*, Edwards – Birleşik Krallık 13071/87 sayı ve 10 Temmuz 1991 tarihli kabul edilmiş dava başvurusu hakkında Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun Raporu vb.)
23. Başvurucunun davanın sonucuyla memnun olmaması, ona, Anayasanın 31. [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı] maddesinin ihlal edildiği iddiasıyla başvurma hakkı vermez (bkz. *mutatis mutandis*, 5503/02 başvuru numaralı Mezotur-Tiszazugi Tarsulat – Macaristan davası 26 Temmuz 2005 tarihli AİHM kararı veya Tengerakis – Kıbrıs, başvuru no:35698/03, 9 Kasım 2006, § 74).
24. Bu koşullarda başvurucunun sunduğu delillerden Anayasa ile güvence altına alınan haklarının her üç derecedeki mahkemeler tarafından reddedildiğini gösteren bir delil sunmadığından 46. madde [Mal Güvenliği] ihlaline ilişkin iddiasını desteklememiştir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113.7 fıkrası, Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın 20. maddesi ve İktüzüğün 56.2 kuralına dayanarak Anayasa Mahkemesi'nin 18 Haziran 2012 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Oybirliğiyle başvurunun kabul edilmez olarak reddine karar verilmiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesi uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Snezhana Botusharova, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza